

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงจิตในการตัดสินใจปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษของเกษตรกร ในอำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร มีวิธีดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ประชากร

ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ เกษตรกรผู้ปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษในอำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ซึ่งมีทั้งหมด 91 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากประชากรมีจำนวนไม่มาก ผู้วิจัยจึงศึกษาจากประชากรทั้งหมด โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีทั้งคำถามปลายปิด (Closed – ended Questions) และคำถามปลายเปิด (Open – ended Questions) โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร ซึ่งได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา แรงงานในครัวเรือน จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร รายได้ครัวเรือน รายจ่ายครัวเรือนและภาวะหนี้สิน เป็นต้น

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ ซึ่งได้แก่ ลักษณะพื้นที่ปลูก การปฏิบัติต่อเมล็ดพันธุ์ก่อนนำไปปลูก วิธีการเตรียมดินสำหรับปลูก การใช้ปุ๋ย การใช้ น้ำสกัดชีวภาพ วิธีป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชหลัก หลักการในการใช้สารเคมีกำจัดแมลง การเก็บเกี่ยวผลผลิต การตรวจสอบพืชผักเพื่อรับรองความปลอดภัยจากสารเคมี วิธีควบคุมวัชพืช การจดบันทึกข้อมูลการปฏิบัติต่าง ๆ ในแปลงผัก เป็นต้น

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยจูงใจในการตัดสินใจปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ โดยให้เกษตรกรแสดงความคิดเห็นว่าเห็นด้วยกับปัจจัยจูงใจในการตัดสินใจปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษในระดับใด ตามมาตรวัด 5 ระดับของลิเคิร์ต ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
เห็นด้วย	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

การแปลความหมายความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยจูงใจในการตัดสินใจปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ ใช้วิธีนำค่าน้ำหนักเฉลี่ยความคิดเห็นในแต่ละประเด็นมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ค่าคะแนนเฉลี่ย	4.21 – 5.00	คะแนน
เห็นด้วย	ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.41 – 4.20	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.61 – 3.40	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.81 – 2.60	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.80	คะแนน

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ

4. การทดสอบแบบสัมภาษณ์

4.1 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้เชี่ยวชาญ และกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้แบบสัมภาษณ์มีความชัดเจน ถูกต้อง เหมาะสม และครอบคลุมตัวแปรที่ต้องการศึกษา

4.2 ทดสอบความน่าเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสัมภาษณ์ โดยนำแบบสัมภาษณ์ ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยจูงใจในการตัดสินใจปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ ไปทดสอบกับเกษตรกรที่มีลักษณะคล้ายประชากรที่ศึกษา จำนวน 20 ราย ในอำเภอบางมูลนาก

และอำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร เพื่อหาค่า reliability coefficient ตามวิธีการของ Cronbach ได้ค่า Cronbach's alpha เท่ากับ 0.9402 (ตารางภาคผนวกที่ 1)

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากรายงาน สิ่งพิมพ์ เอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาครั้งนี้
2. เก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการใช้การสัมภาษณ์เกษตรกรเป็นรายบุคคล

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้นำไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for Social Science Research : SPSS for Windows) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ

1. สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้วิเคราะห์สภาพสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร และความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยจูงใจในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ ซึ่งสถิติพรรณนาที่ใช้ ได้แก่

- 1.1 ค่าความถี่ (Frequency)
- 1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)
- 1.3 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean)
- 1.4 ค่าต่ำสุด (Minimum)
- 1.5 ค่าสูงสุด (Maximum)
- 1.6 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. ใช้การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) ในการจัดกลุ่มตัวแปรที่คาดว่าเป็นปัจจัยจูงใจในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ (สุชาติ, 2540: 331-388)